

Spring fra det Standpunkt, som Regeringen har staaet paa i de senere Aar. Det vil jo erindres, at man endog saa har været saa sparsom med Statens Midler, at man har vedtaget Jærnbanelove, hvor man saa godt som intet Tilskud har villet give, i alt Fald ikke mere end Halvdelen af Ekspropriationsomkostningerne. Af den Slags Baner har der været anlagt adskillige i de senere Aar, og jeg ser egentlig ikke, at det er fuldt retfærdigt fra Statens Synspunkt, hvis man nu paa en Gang siger: Nu bryde vi med det Princip, nu bryde vi fuldstændig med at kritisere, hvilke Baner der skulle have større og hvilke mindre Tilskud, hvilke der have større og hvilke mindre Interesse for Samfundet, nu skal enhver Bane, der anlægges for privat Regning, have Halvdelen af den dermed forbundne Udgift refunderet af Statskassen. Det forekommer mig, at man saa virkelig gør nogen Uret mod de Egne af Landet, hvor Egnens Beboere i de sidste 10 Aar have bygget Jærnbaner for egne Midler uden noget som helst nærværdigt Tilskud af Statskassen. Jeg maa derfor fremdeles, indtil jeg ved, hvorledes Sagen nærmere udvikler sig, fastholde mit Standpunkt med Hensyn til Spørgsmaalet om Statstilskuddets Størrelse, idet jeg paa dette Punkt hidtil ikke har været enig med mine ærede Medforslagsstillere, der jo, som det vil være de Herrer bekendt, ere komne sammen paa den ret ejendommelige Maade, at de Jere et Konglomerat af 3 forskellige Udvalg, der altsaa ere enedes om rent formelt at staa Last og Brast og indbringe dette Forslag hellere end at komme med 15 ligelydende Jærnbanelovsforslag. Det tror jeg, er ganske fornuftigt, og jeg tror, at Lovforslaget her i det hele indeholder Regler og Bestemmelser, der ere ret fornuftige, som hidtil ret ofte have været savnede. Jeg tror derfor, at Lovforslaget meget godt kan være sin Fremkomst bekendt, og jeg tror, at der, naar det i øvrigt faar en hensigtsmæssig Behandling, dog skal komme noget nyttigt ud af det.

Udførelse: Naar jeg har bedt om Ordet, er det kun for at gøre et Par korte Bemærkninger i Anledning af den Frygt, der er udtalt her fra forskellige Sider om dette særdeles store Statstilskud. Det har jo 2 Sider. Det rummer for det første Spørgsmaalet om, hvorvidt Landet kan bære denne store Sum, der overhovedet vil medgaa til Banerne. I den Henseende forekommer det mig, at man ikke behøver at gaa saa overordentlig langt for at finde Trøst, idet vi nemlig kun behøve at se, hvad

de 240 Mil Statsbaner, eller i det mindste over 200 Mil, som vi have anlagt i 30 Aar, fra 1862—92, have kostet. De have kostet omtrent 170 Mill. Kr., og saa vidt jeg ved, ere disse 170 Mill. Kr. betalte, i hvert Fald, staa der noget tilbage, skulde det være for det forrige sjællandske Jærnbanelok, men det vil vistnok være overordentlig lidt. Det vil altsaa sige, at vi have uden nogen sær Vanskelighed baaret alene til Statsbaneanlæg en aarlig Udgift af 5 Mill. Kr. Her er altsaa Tale, lad os sige med et rundt Tal, om Anlæg af 100 Mil Jærnbane, og, lad os tage et højt Tal for Statstilskuddet, af 125,000 Kr. pr. Mil, hvilket altsaa giver 12½ Mill. Kr. Til Bygning af disse 100 Mil Bane vil der altsaa medgaa aarlig af Statskassen i Gennemsnit 1¼ Mill. Kr. Det forekommer mig, at denne Talstørrelse, naar man henfer til, hvad man i øvrigt har præsteret og præsteret uden egentlig at blive meget fattig paa Grund af Jærnbanebygning, egentlig ikke kan affrætte fra at gaa ind paa dette Lovforslag. Den anden Side af Sagen er Statstilskuddets Størrelse i og for sig i Forhold til Banemilene. Jeg har kun gjort op i aldeles runde Tal, blandt andet af Mangel paa Tid, det gaar jo lidt hurtigt med disse Jærnbanelovsforslag, men saa vidt jeg kan skønne, have vi omtrent 240 Mil Bane, som er betalte af Statskassen saa godt som helt og holdent og overlagne af Statskassen, efter at den har præsteret Rentegaranti, det gælder de sjællandske Baner, som vi jo have købt. Det vil sige, at disse 240 Mil Statsbane altsaa ere blevne tilvejebragte af Staten uden noget særligt Offer fra Døplandets Side. Saa have vi et Par og tyve Mil Jærnbane, hvortil en æret foregaaende Taler sigtede, som ere blevne anlagte i et Par Aar, da der herstede nogle min Mening mærkbærdige Anstuelser her i Tinget om, hvorledes man skulde fremhjælpe Jærnbanebygningen. Disse Par og tyve Mil have ganske vist ikke faaet mere end den halve Ekspropriation. Men saa have vi desuden ligeledes et Par og tyve Mil, som have faaet Tilskud, og det Tilskud har ordinært været omtrent 80,000 Kr. pr. Banemil plus den halve Ekspropriation, det vil sige i Gennemsnit 100,000 Kr. pr. Banemil. Nu er altsaa Forholdet dette, at af alle de Jærnbaner, vi have, vi kunne med et rundt Tal sige 280—290 Mil, ere de 240 Mil omtrent blevne anlagte uden Spor af Udgift for Døplandet. Der er nogle og tyve Mil, der ere blevne anlagte med . . . ja det var ikke ganske rigtigt, der er en Snes Mil, der ere blevne anlagte med et ringe Tilskud af Døplandet, nemlig omtrent 1/3, og